

Események, rendezvények

Beszámoló a 2025. évi Földtani és Geofizikai Vándorgyűlésről (Eger, 2025. szeptember 18–20.)

A háromévente megrendezésre kerülő Földtani és Geofizikai Vándorgyűlésnek idén az egri Szent István Hotel adott otthont. A rendezvény fő témája a kritikus elemek voltak.

Az első nap délelőtti programját a kritikus ásványi nyersanyagok uralták. Képet kaphattak a résztvevők a hazai hatósági álláspontokról csakúgy, mint az alap- és alkalmazott kutatás irányából látszódnó lehetőségekről. A tudományos civil szervezetek rendezvényein nagyon fontos, hogy hidat képezzünk a hatóságok, az ipari felhasználók és a kutatásban dolgozók közt.

Dr. FANCSIK Tamás a Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatósága Földtani Szolgálatának igazgatójaként az irányító hatóság képviselőjeként vállalta a rendezvény fővédnökségét. Dr. FALUS György az első plenáris előadóként hazánk CRM-stratégiáját ismertette az EU kritikus ásványi nyersanyagokkal foglalkozó rendeletének tükrében. FÖLDESY János és MÁDAI Ferenc plenáris előadása az alkalmazott kutatások irányát vázolta fel a Miskolci Egyetem szemszögéből.

A délután programja is tartalmasra sikerült, kilenc tudományos előadás és tíz poszterbemutató megtekintésére volt lehetőség.

A péntek délelőtti plenáris előadást és vitát nagyon várták a szakma képviselői, ugyanis sikerült meghívni dr. DEÁK Györgyöt (az Országos Környezetvédelmi Kutató és Fejlesztő Intézet, Bukarest főigazgatóját), hogy első kézből nyújtson hiteles tájékoztatást a parajdi katasztrófa óta a helyszínen zajló folyamatokról, a bánya és a román állam megoldási javaslatairól, valamint az ott folyó munkákról. Egyetlen tudományos rendezvényen sem lehet figyelmen kívül hagyni az MTA 200 éves évfordulóját, így SZARKA László akadémikus a geológiai és geofizikai kutatások 200 éves hazai történetét ismertette. Ebéd után kilenc tudományos előadással folytatódott a program.

A második napon nagy jelentőséget kaptak az energiahordozók és a geotermia. Több előadás is foglalkozott Budapest geotermiájával, ami a jelenlegi országos diverzifikációs stratégiában nagy jelentőségű. A műszerfejlesztéseket és az új módszereket bemutató előadások mindkét nap hazánk K+F eredményeibe nyújtottak betekintést.

A geológusok és a geofizikusok munkájának is kiemelt része a terep, ezért a konferenciát a szombati napon terepbejárással zártuk, amit dr. FODOR László, a HUN-REN Földmegfigyelés kutatási egység vezetője és B. KISS Gabriella, az ELTE docense vezetett. A terepbejáráás célja az volt, hogy

képet adjon a DNy-i Bükk magmás és üledékes kőzeteiről, szerkezeti jellemvonásairól, lehetséges tektonikai értelmezéséről és esetleges érces nyersanyagairól.

A vándorgyűlés előadónapjain 64 szakmai résztvevő vett részt, a kiránduláshoz még négy fő csatlakozott. A két nap folyamán 24 szakmai előadás hangzott el, és 10 poszteren mutatták be tudományos eredményeiket a kutatók. Az eseményről 56 oldalas, ISBN számmal ellátott absztraktkötet jelent meg, mely az alábbi linken érhető el:

<https://drive.google.com/file/d/16-meGcXkrkPt07mzDtjFBVIzyd7FMIWW/view?usp=sharing>

BODOR Emese Réka

Beszámoló a 15. Kőzettani és Geokémiai Vándorgyűlésről (Nagybörzsöny – Banská Štiavnica, 2025. október 2–4.)

A Kőzettani és Geokémiai Vándorgyűlés, mely a hazai kőzettani és geokémiai kutatók éves szakmai találkozója, a Magyar Tudományos Akadémia Geokémiai, Ásványtani és Kőzettani Tudományos Bizottsága Kőzettani Albizottságának, valamint a Magyarhoni Földtani Társulat Ásványtani, Kőzettani és Geokémiai Szakosztályának hivatalos rendezvénye. A 15. Assembly of Petrology and Geochemistry néven futó idei háromnapos konferenciát a MTA–HUN-REN CSFK Lendület PannonVulkán Kutatócsoport (<https://pannonvulkan.hu/>) szervezte, szoros együttműködésben a Szlovák Tudományos Akadémiával és a pozsonyi Comenius Egyetemmel. A vándorgyűlés most először nemzetközi szervezésben és angol nyelven, számos külföldi kutató részvételével valósult meg (szlovák, román, horvát, cseh, holland és osztrák intézmények képviselőiben). A rendezvénynek a festői Nagybörzsöny adott otthont. A konferencián több mint 80 résztvevő vett részt, köztük több mint tíz fiatal kutató és tizenhárom egyetemi hallgató (BSc, MSc, PhD). A program 37 előadást, 24 posztert és két terepi kirándulást foglalt magában.

A plenáris előadók között olyan nemzetközileg elismert szakemberek szerepeltek, mint

Mihai DUCEA (University of Arizona, USA; University of Bucharest, Románia),

Sierd CLOETINGH (Utrecht University, Hollandia; HUN-REN FI, Magyarország),

Jaroslav LEXA (Earth Science Institute, Slovak Academy of Sciences, Szlovákia), és

Peter KODĚRA (Comenius University, Department of Mineralogy, Petrology and Economic Geology, Szlovákia).

A konferenciához kapcsolódó terepi szakmai kirándulásokat két kiváló szlovák geológus, Jaroslav LEXA és Peter

KODÉRA vezette, akik a selmecbányai vulkáni területet és ércecs bányavidéket mutatták be. A programot két miskolci egyetemi hallgató, GYENES Iván és SZŰCS Domokos által szervezett, Selmecbánya történelmi nevezetességeit bemutató séta, valamint a konferencia 15 éves jubileumát ünneplő gálavacsora zárta.

A nemzetközi szinten is magas színvonalú előadások és poszterprezentációk között a fiatal kutatók is remekül szerepeltek. A konferencia zárónapján BALÁZS Beatrix Boglárka, GAZSI Margaréta, KÜZMÖS Balázs, Adriana STOICA és SZŰCS Kende Fülöp vehette át a szakmai zsűri legmagasabb elismerését jelentő előadói díjat, valamint további két fiatal, GERECZI Botond és TATÁR Adrienn különdíjban részesült.

A konferencia anyagi és logisztikai háttérét több hazai és nemzetközi támogató biztosította, köztük az Auro-Science Consulting Kft., a Flextra-Lab Kft., a JEOL (EUROPE)SAS, a Struers GmbH, a Logitech, az Unicam Magyarország Kft., a Vacuum Service Kft., valamint a HBL Travel Kft.

A konferencia programja, absztraktkötete, a rendezvényről készült fotók és a kirándulásvezetők megtekinthetők és letölthetők az alábbi linkről:

<https://geochem.hu/conf/15kgvgy/index.html>.

HARANGINÉ LUKÁCS Réka

Terepbejárás a Kőszegi-hegységben (2025. október 18.)

A Közép- és Észak-Dunántúli Területi Szervezet érdekesítő terepbejárást szervezett a Kőszegi hegységben. Az eseményen 40 fő vett részt, köztük hat gyermek, akik nagyon jól teljesítettek, némelyik szünni nem akaró verbális aktivitásról is tanúbizonyságot tett menet közben.

A túra Velemről indult egy rövid ismertető után 9:00-kor, és 17:30-kor ért véget. Elsőként a Kalapos-kő környéki gyűrt és palásodott mészfiliték oldódásos jelenségeit mutatta be VERESS Márton professzor egy kiváló előadásban. Majd enyhén erőltetett iramban megmáztuk az Írott-kőt, ahol a gyerekeket csúcscsoki várta, majd lefelé menet megpihentünk a Hörmann-forrásnál.

A Szent Vid-kápolnánál KOLONITS László régész élvezetes ismertetőt tartott a Szent Vid-hegy késő bronzkori beépüléséről, annak leletanyagáról és a terület későbbi tör-

ténelméről. A túra utolsó és a geológus csapat számára legélvezetesebb pontja a gneiszvadászat volt, mely TARI Gábor vezetésével zajlott. A túra során gomba- és szelídgesztenyegyűjtésre is sor került. Az idő jó volt, az erdő gyönyörű őszi színekben pompázott. Mintegy 14 km-t tettünk meg 750 m szintemelkedéssel. Ez az esemény a területi szervezet idén májusban tartott előadójelentésének folyamata volt, ahol többek között előadott KOLONITS László, TARI Gábor és VERESS Márton is. Köszönjük a részvételt minden résztvevőnek!

A terepbejárást október 14-én online előadójelentés előzte meg, melyet mintegy 25 érdeklődő kísért figyelemmel. TARI Gábor (ÖMV) előadásában áttekintést adott a rohonci metamorf magkomplexum főbb rétegtani és szerkezeti jellegzetességeiről, mely megelőlegezte a terepbejárás gneiszvadászatát. KOVÁCS Gábor (SEK, Geomega) a magkomplexum környékén észlelt geometriai változásokról és korokról tartott előadásában emellett érvelt, hogy fiatal kiemelkedéssel magyarázhatók a tapasztalt jelenségek. ÁDÁM László (ArcticTerv) Égei-tenger vidéki példák segítségével arra mutatót rá, hogy ofiolitban és zöldpalában is lehet gazdaságosan működtethető geotermikus mező. A nézők részéről több hasznos észrevétel és kérdés érkezett az előadásokhoz kapcsolódóan, melyet ezúton is köszönnek az előadók és a szervezők.

ÁDÁM László

Beszámoló „A Tiszai-főegység és egyéb magyarországi földtani-geofizikai kutatások legújabb eredményei” című szakmai előadói napról

A szakmai előadói nap 2025. november 20-án került megrendezésre a pécsi Hotel Laterum konferenciatermében, a Magyarhoni Földtani Társulat Dél-Dunántúli Területi Szervezete, az MTA Pécsi Akadémiai Bizottság X. sz. Föld- és Környezettudományok Szakbizottság Földtani és Bányászati Munkabizottsága és az RHK Kft. közös szervezésében. Támogatóink a MECSEKÉRC Zrt., az AGILA Kft., a GEOMEKA Kft. és a GOLDMINCO Kft. voltak. Rendezvényünkön 63 fő vett részt, a bejelentett és megtartott előadások száma 14, a bemutatott poszterek száma három volt.

Az ebéd előtti két szekcióban hét előadás a Nyugat-Mecsek szerkezeti felépítését és fejlődéstörténetét pontosító kutatások eredményeit mutatta be az alaphegységi üledékképződéstől, szerkezetfejlődéstől és fluidummigrációtól kezdve a miocén–pliocén, negyedidőszaki fejlődés- és emelkedéstörténetig, változatos módszertannal vizsgálva azokat. Két előadás pedig a Paks melletti Tengelic-Szőlőhegy területén folytatott, felszín közeli, vízzáró agyagos képződményekre irányuló módszertani kutatás terepi geofizikai, földtani, hidrogeológiai és laborvizsgálati eredményeit összegezte.

A posztterek bemutatására a kávészünetben és az ebéd-szünetben volt mód.

Az ebéd utáni szekcióban geotermikus kutatásokhoz kapcsolódó mélyfúrási (kecskeméti KMB-T-1 kút) és 2D szeizmikus szelvényezési (Bólyi-árok) munkák tapasztalatait és értelmezéseit, ezt követően a kemenesháti neotektonikus vetődindikációk validálását bemutató és az NRHT (Bátaapáti) szeizmoakusztikus mérőrendszer eredményeiről szóló előadásokat hallhattunk.

Zárásként a parajdi bányakatasztrófa mérnökgeológiai aspektusairól láthattunk látványos összefoglalót. Az utolsónak szánt, a „Tiszai-egység és déli előterének szerkezeti modellje” című előadás egészségügyi okokból sajnos elmaradt.

Az utólagos visszajelzések alapján sikeres előadói napot zártunk.

A rendezvény programját és az előadások kivonatát tartalmazó, ISBN számmal ellátott társulati kiadványunk 89 oldal terjedelmű elektronikus verziója a Magyarhoni Földtani Társulat honlapján elérhető (https://foldtan.hu/wp-content/uploads/2025/11/00_kiadvany_osszefuzott_1_2025_jav.pdf), nyomdai változat nem készült.

HÁMOS Gábor

Személyi hírek

Gyászír

Fájdalommal tudatjuk, hogy

NÉMEDI VARGA Zoltán (1930–2025),
MADAI László (1938–2025),
TÓTH Tamás János (1969–2025) elhunyt.

Emlékük szívünkben és munkáikban tovább él!